

West-Vlaanderen Ontcijferd Sociaal-economisch profiel van de provincie

Editie 2023

Welvaart

data@pomwvl.be

INHOUDSTAFEL

1. Geproduceerde welvaart
  - Bruto toegevoegde waarde
  - Bruto binnenlands product

2. Verdiende welvaart
  - Primair inkomen
  - Beschikbaar inkomen
  - Belastbaar inkomen

CONCLUSIES

West-Vlaanderen produceert structureel een lagere **bruto toegevoegde waarde** per inwoner dan het Vlaamse Gewest, maar maakte de laatste jaren een inhaalbeweging door een sterkere groei neer te zetten. Eenzelfde vaststelling maken we a.d.h.v. het **bruto binnenlands product**.

Binnen West-Vlaanderen genereren de regio's Zuid-West-Vlaanderen en Brugge samen meer dan de helft van de bruto toegevoegde waarde. De regio Middenkust realiseerde in de afgelopen vijf jaar dan weer de grootste groei.

Het grootste aandeel van de bruto toegevoegde waarde komt tot stand door de handel, maar de aandelen van die sector zijn in West-Vlaanderen wel lager dan in Vlaanderen. In West-Vlaanderen leveren de landbouw, de industrie en de bouw traditioneel een grotere bijdrage aan de geproduceerde welvaart dan in Vlaanderen.

Door de grotere aanwezigheid van KMO's liggen de loonkost en de arbeidsproductiviteit per werknemer lager in onze provincie dan in het Vlaamse Gewest. Ook de verhouding van deze twee parameters – of het loonaandeel in de bruto toegevoegde waarde - is en blijft lager en dus gunstiger. De afgelopen vijf jaar daalde de verhouding zelfs.

Het **primair inkomen** bestaat traditioneel voor het grootste deel uit brutolonen. Het aandeel van de brutolonen in het primair inkomen is – als gevolg van de grotere aanwezigheid van zelfstandige activiteit in de bevolking – lager in West-Vlaanderen dan in het Vlaamse Gewest. Het deel dat overblijft na correctie voor belastingen, netto-sociale uitkeringen en netto overige inkomensoverdrachten – het **beschikbaar inkomen** per inwoner – is in West-Vlaanderen wel groter dan in het Vlaamse Gewest. Het beschikbaar inkomen per inwoner werd in 2020 in West-Vlaanderen voor het eerst groter dan in het Vlaamse Gewest.

Door herverdelingseffecten zijn de verschillen tussen de regio's op vlak van verdiende welvaart minder groot dan bijvoorbeeld de verschillen op vlak van geproduceerde welvaart.

1. Geproduceerde welvaart

BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE

De bruto toegevoegde waarde bedroeg in 2021 in West-Vlaanderen 46,6 miljard euro. Zowel de totale bruto toegevoegde waarde als deze per inwoner groeiden in de laatste vijf jaar sterker in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen. De bruto toegevoegde waarde per inwoner ligt lager in West-Vlaanderen dan in het Vlaamse Gewest, maar door de sterkere groei, maakte West-Vlaanderen een inhaalbeweging.

De sterke groei tussen 2020 en 2021 heeft alles te maken met het lage cijfer in 2020 als gevolg van de covid-pandemie en de heropleving die op gang kwam in 2021.

Regio's

Binnen West-Vlaanderen genereert de regio Zuid-West-Vlaanderen het grootste aandeel van de West-Vlaamse bruto toegevoegde waarde (27,4%), gevolgd door de regio's Brugge (23,5%) en Midwest (22,6%).

Ook de bruto toegevoegde waarde per inwoner is het grootst in de regio Zuid-West-Vlaanderen, maar de regio Midwest komt nu op de tweede plaats. De regio Middenkust heeft de kleinste bruto toegevoegde waarde per inwoner, maar realiseerde tussen 2016 en 2021 wel de grootste groei (+22,6%).

Sector

Zowel in West-Vlaanderen als in het Vlaamse Gewest wordt het grootste aandeel van de bruto toegevoegde waarde gerealiseerd in de handel. Het is duidelijk dat landbouw, industrie en bouw in West-Vlaanderen voor een belangrijker deel van de totale bruto toegevoegde waarde instaan dan in het Vlaamse Gewest. Gemiddeld heeft West-

Vlaanderen een aandeel van 17,7% in de Vlaamse bruto toegevoegde waarde, maar de aandelen van landbouw, industrie en bouw zijn aanzienlijk groter.

Economische groei

De gemiddelde jaarlijkse economische groei was in West-Vlaanderen in de periode 2016-2021 groter dan in Vlaanderen.

De regio Middenkust realiseerde overduidelijk de grootste gemiddelde jaarlijkse economische groei binnen West-Vlaanderen in de periode 2016-2021.

Loonkost en arbeidsproductiviteit

In West-Vlaanderen zijn zowel de loonkost als de arbeidsproductiviteit per werknemer lager dan in Vlaanderen. De grotere aanwezigheid van KMO's is hier de verklaring voor. Zowel in West-Vlaanderen als in het Vlaamse Gewest groeide de arbeidsproductiviteit in de periode 2016-2021 meer dan de loonkost, met als gevolg dat het loonaandeel in de bruto toegevoegde waarde afnam. De daling van het loonaandeel was in West-Vlaanderen niet alleen groter dan in het Vlaamse Gewest; bovendien blijft het loonaandeel in West-Vlaanderen in de totale bruto toegevoegde waarde structureel kleiner.

Het loonaandeel in de bruto toegevoegde waarde is in West-Vlaanderen het grootst in de regio Brugge, gevolgd door Zuid-West-Vlaanderen en Midwest. In deze drie regio's is het aandeel groter dan 50%. In de andere twee regio's is het aandeel een stuk lager en dus gunstiger.

Tabellen en figuren

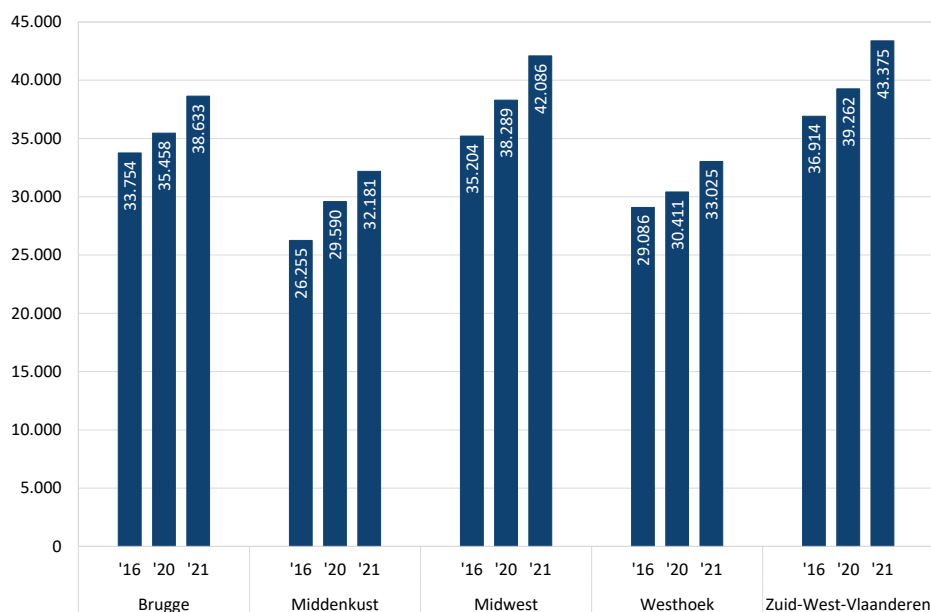
Tabel 1: Evolutie van de bruto toegevoegde waarde (per inwoner) tegen lopende prijzen, West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2016-2020-2021 (a).

	2016	2020	2021	Evolutie 2016-2021	Evolutie 2020-2021
West-Vlaanderen					
- Totaal (mln euro)	39.046	42.405	46.601	+19,3%	+9,9%
- Per inwoner (euro)	32.973	35.275	38.635	+17,2%	+9,5%
Vlaams Gewest					
- Totaal (mln euro)	224.481	241.804	263.746	+17,5%	+9,1%
- Per inwoner (euro)	34.552	36.410	39.507	+14,3%	+8,5%
Aandeel WV in VLG					
- Totaal (mln euro)	17,4%	17,5%	17,7%		

(a) Voorlopige cijfers voor 2020 en 2021.

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 1: Bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen per inwoner (in euro), West-Vlaamse regio's (a), 2016-2020-2021 (b).

(a) Westhoek incl. Wervik, Zuid-West-Vlaanderen excl. Wervik.

(b) Voorlopige cijfers voor 2020 en 2021.

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

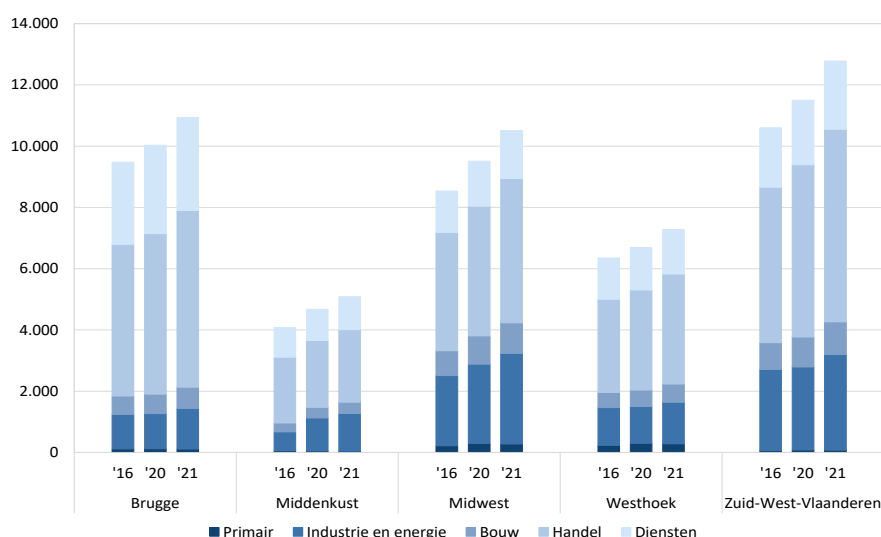
Tabel 2: Evolutie van de bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen (in miljoen euro) naar sector, West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2016-2020-2021 (a).

	2016	2020	2021	2021 (in %)	Evolutie 2016-2021	Evolutie 2020-2021
West-Vlaanderen	39.046	42.405	46.601	100,0%	+19,3%	+9,9%
- Primair	683	849	794	1,7%	+16,2%	-6,5%
- Industrie	7.925	8.720	9.993	21,4%	+26,1%	+14,6%
- Bouw	3.063	3.428	3.727	8,0%	+21,7%	+8,7%
- Handel	19.079	20.543	22.715	48,7%	+19,1%	+10,6%
- Diensten	8.295	8.865	9.372	20,1%	+13,0%	+5,7%
Vlaams Gewest	224.481	241.804	263.746	100,0%	+17,5%	+9,1%
- Primair	2.017	2.563	2.470	0,9%	+22,4%	-3,6%
- Industrie	43.895	46.226	51.751	19,6%	+17,9%	+12,0%
- Bouw	13.217	15.253	16.682	6,3%	+26,2%	+9,4%
- Handel	120.318	129.072	141.364	53,6%	+17,5%	+9,5%
- Diensten	45.034	48.691	51.479	19,5%	+14,3%	+5,7%
Aandeel WV in VLG	17,4%	17,5%	17,7%			
- Primair	33,9%	33,1%	32,1%			
- Industrie	18,1%	18,9%	19,3%			
- Bouw	23,2%	22,5%	22,3%			
- Handel	15,9%	15,9%	16,1%			
- Diensten	18,4%	18,2%	18,2%			

(a) Voorlopige cijfers voor 2020 en 2021.

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 2: Bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen (in miljoen euro) naar sector, West-Vlaamse regio's (a), 2016-2020-2021 (b).

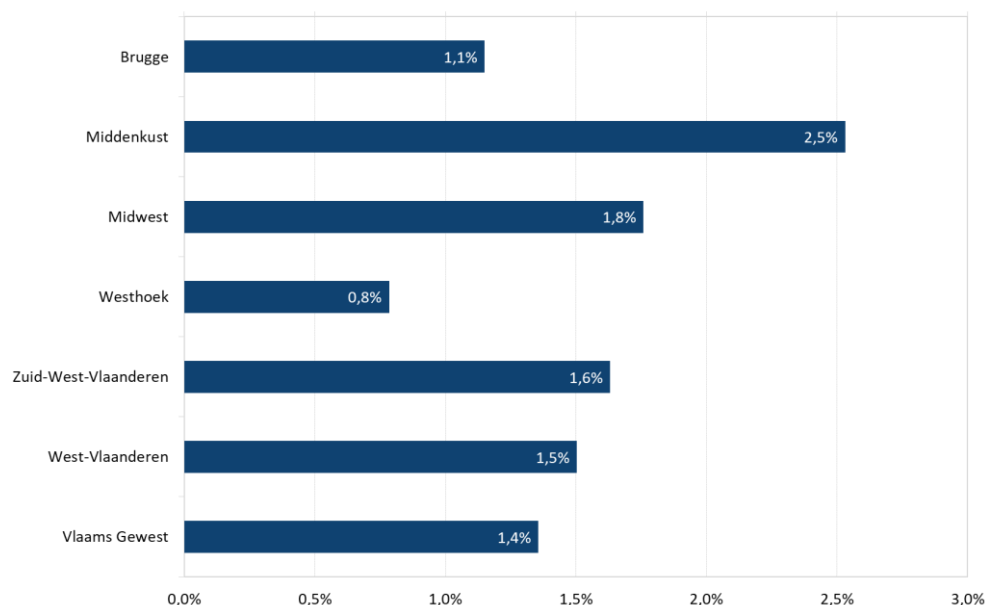

(a) Westhoek incl. Wervik, Zuid-West-Vlaanderen excl. Wervik.

(b) Voorlopige cijfers voor 2020 en 2021.

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 3: Gemiddelde jaarlijkse economische groei aan de hand van de bruto toegevoegde waarde tegen vaste prijzen (a), West-Vlaamse regio's en het Vlaamse Gewest, 2016-2021 (b).

(a) De reeks in vaste prijzen wordt uitgedrukt in kettingeuro's (referentiejaar 2015).

(b) Voorlopige cijfers voor 2020 en 2021.

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

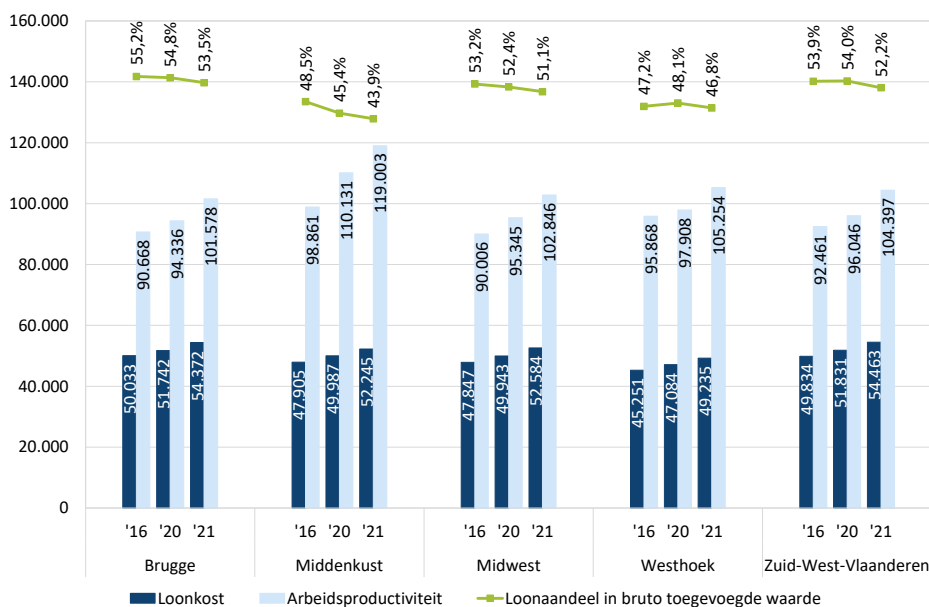
Tabel 3: Evolutie van de loonkost en de arbeidsproductiviteit (per werknemer, in euro), West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2016-2020-2021 (a).

	2016	2020	2021	Evolutie 2016-2021	Evolutie 2020-2021
West-Vlaanderen					
- Loonkost	48.527	50.456	52.981	+9,2%	+5,0%
- Arbeidsproductiviteit	92.626	97.131	104.896	+13,2%	+8,0%
- Loonaandeel in bruto toegevoegde waarde	52,4%	51,9%	50,5%	-1,9%punt	-1,4%punt
Vlaams Gewest					
- Loonkost	53.388	56.016	58.318	+9,2%	+4,1%
- Arbeidsproductiviteit	99.508	102.060	109.417	+10,0%	+7,2%
- Loonaandeel in bruto toegevoegde waarde	53,7%	54,9%	53,3%	-0,4%punt	-1,6%punt

(a) Voorlopige cijfers voor 2020 en 2021.

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 4: Loonkost en arbeidsproductiviteit per werknemer, West-Vlaamse regio's (a), 2016-2020-2021 (b).

(a) Westhoek incl. Wervik, Zuid-West-Vlaanderen excl. Wervik.

(b) Voorlopige cijfers voor 2020 en 2021.

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

BRUTO BINNENLANDS PRODUCT

Het bruto binnenlands product (BBP) van West-Vlaanderen groeide in de periode 2016-2021 met bijna 20% wat iets meer is dan de groei van het Vlaamse Gewest. Het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest is even groot als dat van de bruto toegevoegde waarde. Ook de groei per inwoner was in West-Vlaanderen iets groter dan in Vlaanderen, waardoor West-Vlaanderen op dat vlak een kleine

inhaalbeweging maakte, aangezien het BBP per inwoner lager ligt dan in Vlaanderen.

Net zoals bij de bruto toegevoegde waarde zien we ook hier dat Zuid-West-Vlaanderen en Brugge de regio's zijn die de grootste bijdrage leveren aan het BBP. Uitgedrukt per inwoner genereert eveneens Zuid-West-Vlaanderen het hoogste cijfer, maar is het de regio Midwest die op de tweede plaats komt.

Tabellen en figuren

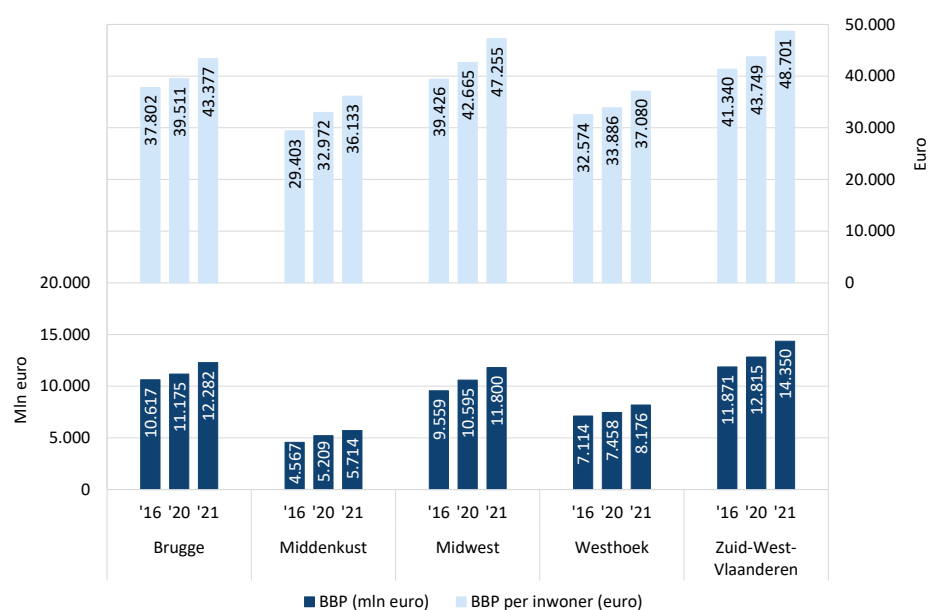
Tabel 4: Evolutie van het BBP (per inwoner) tegen lopende prijzen, West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2016-2020-2021 (a).

	2016	2020	2021	Evolutie 2016-2021	Evolutie 2020-2021
West-Vlaanderen					
- Totaal (mln euro)	43.728	47.251	52.323	+19,7%	+10,7%
- Per inwoner (euro)	36.927	39.306	43.379	+17,5%	+10,4%
Vlaams Gewest					
- Totaal (mln euro)	251.401	269.439	296.131	+17,8%	+9,9%
- Per inwoner (euro)	38.695	40.571	44.358	+14,6%	+9,3%
Aandeel WVL in VLG					
- Totaal (mln euro)	17,4%	17,5%	17,7%		

(a) Voorlopige cijfers voor 2020 en 2021.

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 5: BBP (per inwoner), West-Vlaamse regio's (a), 2016-2020-2021 (b).

(a) Westhoek incl. Wervik, Zuid-West-Vlaanderen excl. Wervik.

(b) Voorlopige cijfers voor 2020 en 2021.

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

2. Verdiende welvaart

PRIMAIR INKOMEN

Het primair inkomen bestaat voor het grootste deel uit brutolonen. Het aandeel van die brutolonen steeg doorheen de jaren, maar blijft in West-Vlaanderen structureel lager dan in Vlaanderen en dit ten voordele van de aandelen van het gemengd inkomen en het nettovermogensinkomen. Dit heeft te maken met het feit dat West-Vlaanderen meer zelfstandigen en helpers per 1.000 inwoners telt.

Er was een toename van het primair inkomen in 2020 ten opzichte van 2015,

maar die toename verbergt een afname in 2020 als gevolg van de coronacrisis.

Het aandeel van West-Vlaanderen in Vlaanderen ligt enigszins lager dan dat van de toegevoegde waarde of het BBP.

Regio's

De regio's Zuid-West-Vlaanderen en Brugge dragen het meeste bij tot het totale primaire inkomen in West-Vlaanderen. Derde in de rij is de regio Midwest.

Tabellen en figuren

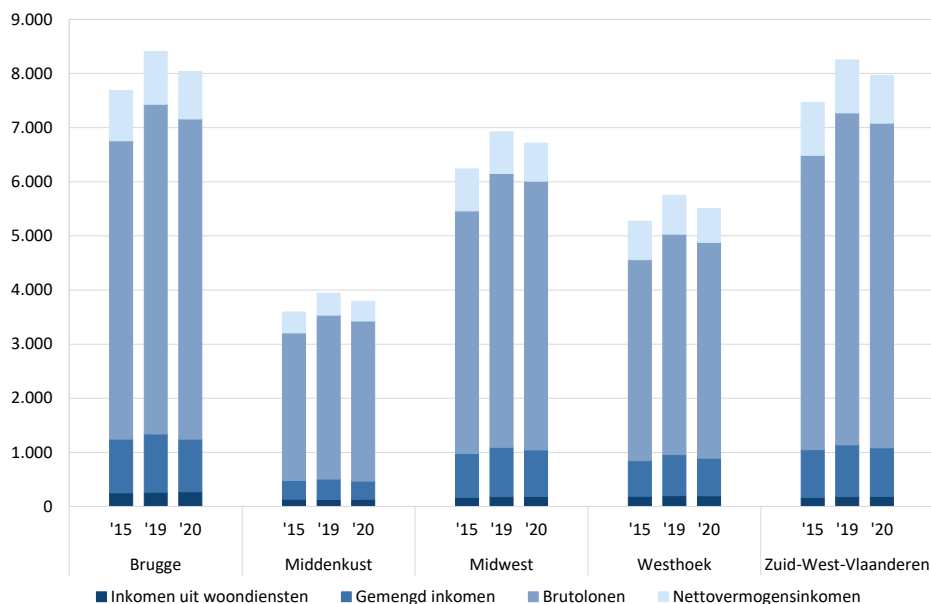
Tabel 5: Evolutie van het primair inkomen tegen lopende prijzen naar bron (mln euro), West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2015-2019-2020 (a).

	2015	2019	2020	2020 (in %)	Evolutie 2015-2020	Evolutie 2019-2020
West-Vlaanderen	30.254	33.272	32.011	100,0%	+5,8%	-3,8%
- Inkomen uit woondiensten	915	963	975	3,0%	+6,5%	+1,2%
- Gemengd inkomen	3.692	4.077	3.762	11,8%	+1,9%	-7,7%
- Brutolonen	21.870	24.388	23.825	74,4%	+8,9%	-2,3%
- Nettovermogensinkomen	3.777	3.843	3.449	10,8%	-8,7%	-10,2%
Vlaams Gewest	174.058	193.492	188.491	100,0%	+8,3%	-2,6%
- Inkomen uit woondiensten	5.853	6.289	6.589	3,5%	+12,6%	+4,8%
- Gemengd inkomen	17.503	19.557	18.478	9,8%	+5,6%	-5,5%
- Brutolonen	132.692	149.342	146.686	77,8%	+10,5%	-1,8%
- Nettovermogensinkomen	18.010	18.304	16.739	8,9%	-7,1%	-8,6%
Aandeel WVl in VLG	17,4%	17,2%	17,0%			
- Inkomen uit woondiensten	15,6%	15,3%	14,8%			
- Gemengd inkomen	21,1%	20,8%	20,4%			
- Brutolonen	16,5%	16,3%	16,2%			
- Nettovermogensinkomen	21,0%	21,0%	20,6%			

(a) Voorlopige cijfers voor 2020.

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 6: Primair inkomen naar bron, West-Vlaamse regio's (a), 2015-2019-2020 (b).

(a) Westhoek incl. Wervik, Zuid-West-Vlaanderen excl. Wervik.

(b) Voorlopige cijfers voor 2019 en 2020.

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

BESCHIKBAAR INKOMEN

Het beschikbaar inkomen is het inkomen dat overblijft van het primair inkomen na correctie voor belastingen, netto-sociale uitkeringen en netto overige inkomensoverdrachten. In West-Vlaanderen is het deel dat overblijft en dus beschikbaar is, een stuk groter dan in het Vlaamse Gewest. Dit aandeel steeg ook opmerkelijk in de periode 2015-2020.

Het totale beschikbare inkomen steeg tussen 2015 en 2020 in West-Vlaanderen iets minder dan in het Vlaamse Gewest, maar uitgedrukt per inwoner was de toename in West-Vlaanderen groter. Het beschikbaar inkomen per inwoner werd zo in 2020 voor het eerst ook iets groter dan in het Vlaamse Gewest.

We zien ook dat het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest wat beschikbaar inkomen betreft 18,1% was in 2020. Dat is een groter aandeel dan dat van bijvoorbeeld bruto toegevoegde waarde en BBP (allebei 17,5% in 2020).

Regio's

Binnen West-Vlaanderen is het aandeel beschikbaar inkomen in het primair inkomen het grootst in de regio's met het kleinste primaire inkomen, zijnde Middenkust en Westhoek.

Door herverdelingseffecten zijn de verschillen tussen de regio's op vlak van beschikbaar inkomen per inwoner minder groot dan bijvoorbeeld de verschillen tussen de regio's op vlak van bruto toegevoegde waarde en BBP per inwoner.

Tabellen en figuren

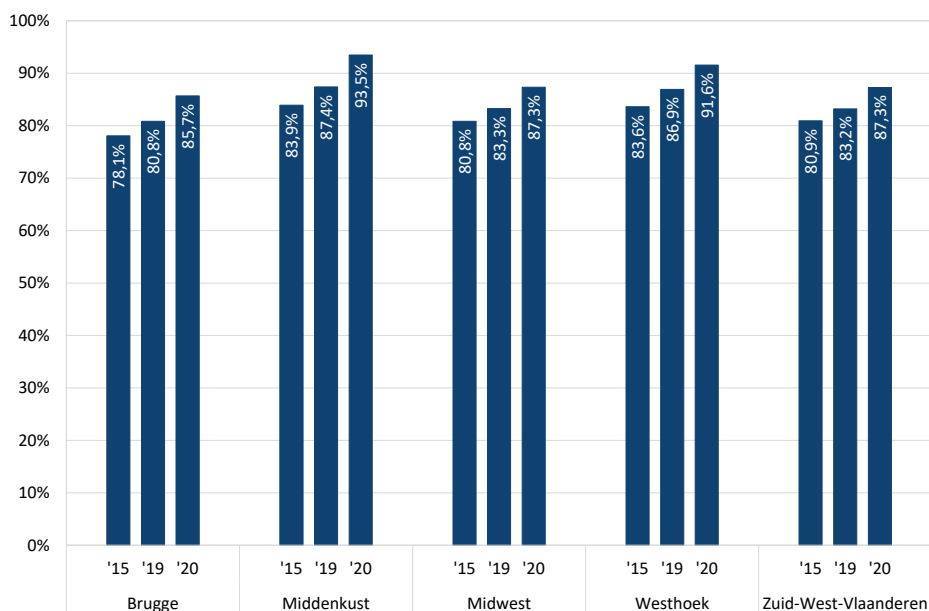
Tabel 6: Evolutie van het aandeel beschikbaar inkomen in het primair inkomen, West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2015-2019-2020 (a).

	2015	2019	2020
West-Vlaanderen	81,0%	83,8%	88,3%
Vlaams Gewest	77,3%	79,6%	82,8%

(a) Voorlopige cijfers voor 2020.

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 7: Aandeel beschikbaar inkomen in het primair inkomen, West-Vlaamse regio's (a), 2015-2019-2020 (b).

(a) Westhoek incl. Wervik, Zuid-West-Vlaanderen excl. Wervik.

(b) Voorlopige cijfers voor 2019 en 2020..

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

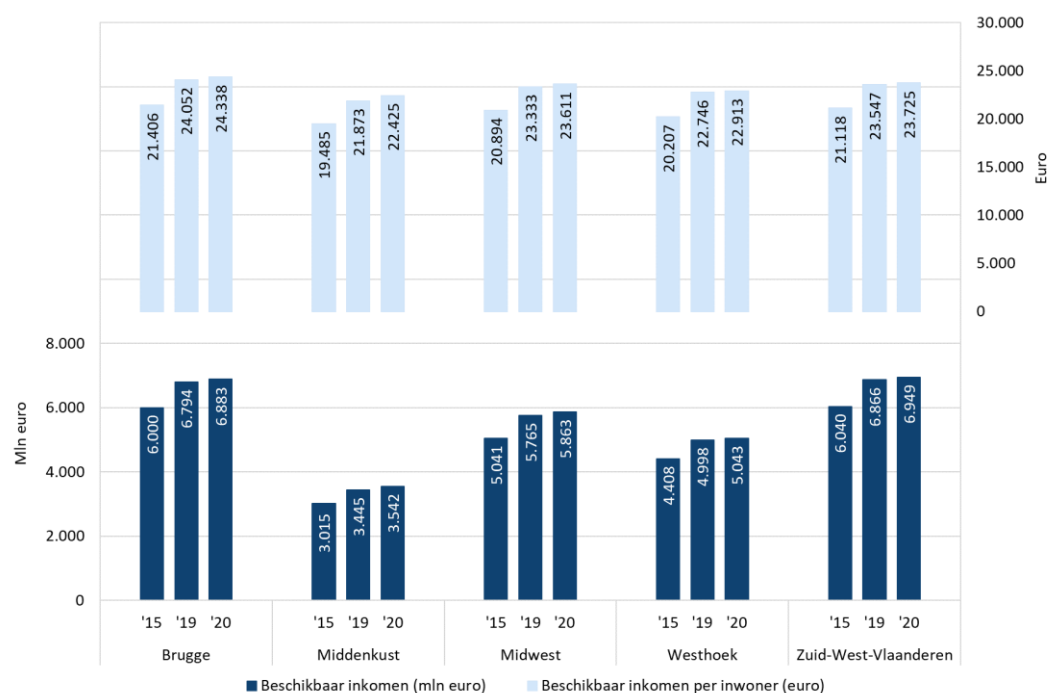
Tabel 7: Evolutie van het beschikbaar inkomen (per inwoner), West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2016-2019-2020 (a).

	2015	2019	2020	Evolutie 2015-2020	Evolutie 2019-2020
West-Vlaanderen					
- Totaal (mln euro)	24.503	27.868	28.281	+15,4%	+1,5%
- Per inwoner (euro)	20.758	23.255	23.526	+13,3%	+1,2%
Vlaams Gewest					
- Totaal (mln euro)	134.598	154.022	156.151	+16,0%	+1,4%
- Per inwoner (euro)	20.833	23.305	23.513	+12,9%	+0,9%
Aandeel WVL in VLG					
- Totaal (mln euro)	18,2%	18,1%	18,1%		

(a) Voorlopige cijfers voor 2020.

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 8: Beschikbaar inkomen (per inwoner), West-Vlaamse regio's (a), 2015-2019-2020 (b).

(a) Westhoek incl. Wervik, Zuid-West-Vlaanderen excl. Wervik.

(b) Voorlopige cijfers voor 2019 en 2020..

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

BELASTBAAR INKOMEN

Het belastbaar inkomen per inwoner is in West-Vlaanderen kleiner dan in het Vlaamse Gewest. Er was wel een kleine inhaalbeweging van West-Vlaanderen in de periode 2015-2020.

Het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest is in 2020 iets groter dan dat van het BBP in 2020, maar lager dan dat van het beschikbaar inkomen.

Regio's

Binnen West-Vlaanderen zien we – zowel wat de totalen als wat de cijfers per inwoner betreft – dat de regio Brugge de hoogste cijfers genereert, gevolgd door Zuid-West-Vlaanderen. Midwest volgt op de derde plaats wat het totale belastbare inkomen betreft, maar heeft het laagste belastbaar inkomen per inwoner.

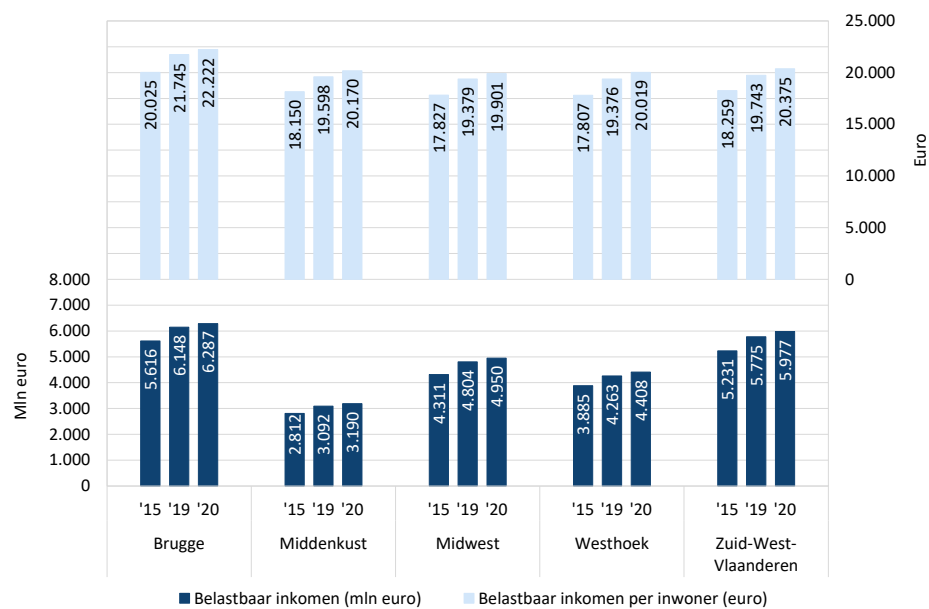
Tabellen en figuren

Tabel 8: Evolutie van het belastbaar inkomen (per inwoner), West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, inkomensjaren 2015-2019-2020.

	2015	2019	2020	Evolutie 2015-2020	Evolutie 2019-2020
West-Vlaanderen					
- Totaal (mln euro)	21.854	24.083	24.811	+13,5%	+3,0%
- Per inwoner (euro)	18.492	20.053	20.619	+11,5%	+2,8%
Vlaams Gewest					
- Totaal (mln euro)	122.886	135.902	140.236	+14,1%	+3,2%
- Per inwoner (euro)	18.970	20.501	21.078	+11,1%	+2,8%
Aandeel WVL in VLG					
- Totaal (mln euro)	17,8%	17,7%	17,7%		

Bron: FOD Economie (ADSEI), Fiscale statistiek, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 9: Belastbaar inkomen (per inwoner), West-Vlaamse regio's, inkomensjaren 2015-2019-2020.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Fiscale statistiek, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Bijlagentabellen

- Tabel 1: Economische structuur op basis van de bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen (in mln euro), West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2016-2020-2021 (a).
- Tabel 2: Bruto toegevoegde waarde, regio's van West-Vlaanderen, 2016-2020-2021 (a).
- Tabel 3: Beloning en bruto toegevoegde waarde per werknemer tegen lopende prijzen, regio's van West-Vlaanderen, 2016-2020-2021 (a).
- Tabel 4: Belastbaar inkomen, gemeenten van West-Vlaanderen, aanslagjaar 2021, inkomen 2020.
- Tabel 5: Belastbaar inkomen, regio's van West-Vlaanderen, aanslagjaren 2020-2021, inkomens 2019-2020.
- Tabel 6: Verdeling van het aantal aangiften naar hoogte van het gemiddeld belastbaar inkomen (in euro), regio's van West-Vlaanderen, aanslagjaren 2020-2021, inkomens 2019-2020.

Definities en methodologie

Belastbaar inkomen

Het totale netto belastbaar inkomen bestaat uit alle netto-inkomsten min de aftrekbare uitgaven. De netto-inkomsten zijn de som van alle netto-inkomsten uit onroerende goederen, roerende goederen en kapitalen, beroepsinkomsten en diverse inkomsten.

Beschikbaar inkomen per inwoner

Een maatstaf voor het meten van de verdiende welvaart van een regio of de welvaart van de inwoners van een regio. Het beschikbaar inkomen is het primair inkomen verminderd met de belastingen op inkomen en vermeerderd met de netto sociale uitkeringen en netto inkomensoverdrachten.

Bruto Binnenlands Product (BBP) per inwoner

Een maatstaf voor het meten van de geproduceerde of voortgebrachte economische welvaart in een land of een regio. Het BBP wordt samengesteld door bij de bruto toegevoegde waarde tegen basisprijzen de productgebonden belastingen op productie en invoer op te tellen en de productgebonden subsidies op productie en invoer af te trekken.

Bruto toegevoegde waarde

Dit is het bedrag dat de productiefactoren aan de waarde van de verbruikte goederen en diensten toevoegen en is gelijk aan het verschil tussen de waarde van de

geproduceerde goederen en diensten en de waarde van de in het productieproces verbruikte goederen en diensten. De bruto toegevoegde waarde kan ook beschouwd worden als de som van de vergoedingen voor de primaire productiefactoren die ingeschakeld zijn in het productieproces (lonen, wedden, kapitaalinkomen, winst enz.).

De waardering van de bruto toegevoegde waarde gebeurt tegen basisprijzen. Dat wil zeggen dat de productie niet de door de producent in rekening gebrachte belasting over de toegevoegde waarde omvat en ook niet mogelijke andere productgebonden belastingen zoals accijnzen. Wel zijn productgebonden subsidies inbegrepen.

Voor de geografische subindelingen in bedrijfstakken worden de gegevens in lopende prijzen opgemaakt. Enkel voor de totale bruto toegevoegde waarde is er een berekening in vaste prijzen. De reeks in vaste prijzen – die gebruikt wordt om de economische groei te berekenen – wordt uitgedrukt in kettineuro's met als referentiejaar 2015. Via deze nieuwe berekeningsmethode wordt de recente economische groei juist berekend. Voor meer informatie verwijzen we naar: <http://www.nbb.be/DOC/DQ/N/METHOD/B-OVERHN05.pdf>

Primair inkomen

Het primair inkomen is de som van de brutolonen, het nettovermogensinkomen, het gemengd inkomen en het inkomen uit woondiensten. Het nettovermogensinkomen is het verschil tussen ontvangen interesten en dividenden en betaalde interesten op kredieten en pachtgelden. Het gemengd inkomen bestaat uit de verdiensten van zelfstandigen (inclusief winst) en het inkomen dat gezinnen halen uit de verhuur van woningen. Het inkomen uit woondiensten is de toegerekende huur uit woningen die de gezinnen voor eigen gebruik betrekken.

Door het primaire inkomen te verminderen met de secundaire inkomensverdelingen, namelijk de netto sociale uitkeringen, netto overige inkomensoverdrachten en belastingen, komen we tot het beschikbaar inkomen.

Referentieregio

Op 3 februari 2023 bekrachtigde de Vlaamse Regering het Regiodecreet dat Vlaanderen indeelt in 15 referentieregio's (<https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/nieuws>

[/vlaamse-regering-bekrachtigt-regiodecreet](#)).

West-Vlaanderen telt vijf referentieregio's:

Brugge (Beernem, Blankenberge, Brugge, Damme, Jabbeke, Knokke-Heist, Oostkamp, Torhout, Zedelgem, Zuienkerke), **Middenkust** (Bredene, De Haan, Gistel, Ichtegem, Middelkerke, Oostende, Oudenburg), **Midwest** (Ardoonie, Dentergem, Hooglede, Ingelmunster, Izegem, Ledegem, Lichtervelde, Meulebeke, Moorslede, Oostrozebeke, Pittem, Roeselare, Ruiselede, Staden, Tielt, Wielsbeke, Wingene), **Westhoek** (Alveringem, De Panne, Diksmuide, Heuvelland, Houthulst, Ieper, Koekelare, Koksijde, Kortemark, Langemark-Poelkapelle, Lo-Reninge, Mesen, Nieuwpoort, Poperinge, Veurne, Vleteren, Zonnebeke) en **Zuid-West-Vlaanderen** (Anzegem, Avelgem, Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Kuurne, Lendelede, Menen, Spiere-Helkijn, Waregem, Wervik, Wevelgem, Zwevegem). In de tekst en de figuren wordt met de 'regio's' steeds de indeling van de referentieregio's bedoeld, tenzij dit anders wordt aangegeven.